

In kakor da mladi knez Maj žaluje za Tilko, se je tistega dne nebo pooblačilo in pričel je škropiti rahel dež. Samo včasih so se razmaknili oblaki, solnčni žarek se je prikradel skozi okno in posvetil v obraz mrtve nevestice, ki je ležala med rožami in svečami, rešena vseh pozemskih bolesi.

Beduini.

Prebivalce afriške puščave, ki se selijo iz kraja v kraj in ki žive kakor potujoči pastirji, imenujemo Beduine. Zaradi nevarnosti, ki jih nudi v obilni meri pustinja, zaradi močne solnčne pripeke, zaradi puščavskih vremenskih neprilik (veter samum) in zaradi bojev s sovražnimi plemeni so ti ljudje tako utrjeni, da smemo imenovati te sloke, ponosne postave z njihovimi od solnca ožganimi in kakor iz kamna izklesanimi obrazi najmočnejše in zraven najskromnejše prebivalce naše zemlje. Brez tarnanja stopajo z raztrganimi podplati v vročem pesku po več dni poleg svoje kamele v najbolj pekočem solnčnem svitu in se zadovoljijo zvečer s skromno večerjo datljev in s požirkom vode. Pod njihovimi gostimi, črnimi obrvmi gledajo v svet temne, žareče oči, ki z izredno ostrostjo motre pustinjsko daljo. V daljavi, v kateri bi Evropec tudi z največjim naporom in najbolj bistrim očesom ne videl ničesar, razloči ostro oko Beduina že število bližajočih se jezdecev. Iz sledov razvidijo, ali je hodil po poti njihov prijatelj ali sovražnik; po enakomernosti korakov vidijo, ali je bil utrujen ali ne, iz globine udrtin, ali je nosil težko breme ali je bil brez njega. Njihova bistroumnost meji včasih že na čudeže. Kjer se križa tisoč in tisoč stopinj, vedo iz njih izluščiti sledove svojih živali, konjev in kamel.

Kakor je ostala puščava nespremenjena stoletja in stoletja in je še danes, tako so ostali nespremenjeni tudi beduinski običaji in navade. Še danes meljejo žito na kamenitih ročnih mlinčkih in prevažajo vodo in mleko v usnjatih mehovich. Še vedno se klatijo po pusti oboroženi s sulico in zakrivljenim mečem na bežnem konjičku ali na potrpežljivi kameli. Še vedno se niso iznebili svojega upornega ponosa, veselja do roparskih pohodov in krvne osvete. Noben Arabec ne gre tudi dandanes mimo studenca ali vodnjaka, ne da bi se pri njem ustavil, ga blagoslovil in štel za srečnega njegovega lastnika. Beduini žive še vedno deljeno po rodovih in plemenih in so si včasih sovražni, včasih zopet največji prijatelji. Na čelu vsakega rodu stoji knez, šejk, kar znači po naše »stari, sivi«. On sodi in odloča v sporih, on je poglavar v vojni in vodi tudi pogajanja s sovražnimi plemeni. Pisanih zakonov Beduini ne poznajo, toda kazni so za vsak prestopok natančno določene. Kdor pa hoče postati »kadi« (sodnik), se mora izkazati s posebnimi zmožnostmi, s prvovrstnim spominom in pravičnostjo.

Beduinu je najsvetejši prostor njegov šotor. Tujca napasti na prostem v puščavi, to pri njih ne velja za brezčastno, kakor hitro je pa stopil v šotor, je njegova oseba in njegovo premoženje Beduinu sveto. Takoj razprostre za njega na najboljšem prostoru preprogo in mu pripravi okrepčilo. Ko pa tujec odhaja, pa mora dati svojemu gostitelju primerno darilo. Šotor sestoji iz dveh z volneno zaveso predeljenih delov, eden je za moške, drugi za žene. Razen preprog ni v šotoru nobenih drugih dragocenejših predmetov. Ko odhajajo Beduini iz taborišča, poderejo šotor, zvežejo najprej šotorne količke in palice, zvijejo šotorne plahte, ki so stkane iz ovčje ali kamelje

dlake, spravijo tisto malo predmetov in orodja, kar ga imajo, v košare in zaboje in nalože vse skupaj z ženo in otroki vred na kamele pa hajdi na drugo taborišče. Nekateri rodovi so pa zopet vse leto s svojimi ogromnimi čredami ovac in koz na potovanju.

Orodje in oprema Beduinov je popolnoma prikrojena naravi pokrajine in načinu njih življenja. Blazina je njihovo ležišče in stol, miza in postelja obenem. Da pri prevažanju nimajo težkih bremen, je velik del stvari napravljen iz usnja, posebno mehovi za vodo v najrazličnejših velikostih od velike vreče do majhnega možnjička; kajti če mora Beduin na pot v puščavo, nikoli ne pozabi privezati na oblačilo vrečice z vodo. Vrečo, v kateri hranijo mle-



ko, pa obesijo na kol in jo toliko časa zibljejo sem in tja, da se izloči v njej sirovo maslo. Za kuho uporabljajo velike bakrene kotle, za drobljenje kave pa lesene možnarje. Vse kuharske posle opravljajo žene običajno na večer ob prepevanju otožnih pesmi, ki kaj lepo zvenijo v pustinjsko tišino. Njihov kruh je sladek in ima bolj obliko pogače. Pečejo ga na razbeljenih pločevinah ali razžarjenih kamenih. Glavni obed pri njih je običajno zvečer. Takrat sedejo na tla s prekrižanimi nogami in segajo z rokami v napolnjene skledе, v katerih je riž s sesekljanim ovčjim in kozjim mesom. Noža in

vilic pri jedi ne uporabljajo, zato si pa pred vsako jedjo temeljito umijejo roke.

Čeravno je skromni Beduin način svojega življenja docela prilagodil siromašni puščavi, vendar uporablja za svojo udobnost še marsikaj, kar mu puščava ne more nuditi. Zato priroma tudi k njemu trgovec iz mesta in mu prodaja blago, preproge, kotle, tobak, orožje itd.; zgodi se pa, da dobi mesto novcev večkrat živo blago, kakor ovce in koze, katere skuša, ko se vrača domov, zopet prodati.

Na večer, ko se je zbral pretežni del beduinskega roda okoli ognja, pa se vrstijo pesemce in plesi z lepimi povestmi in pravljicami; zakaj tiha in samotna puščava in jasno, zvezdnato nebo pokojnih noči, ki so tako lepe v tistih krajih, dajejo domišljiji Beduina lepe domisleke, katerih je tako poln njihov jezik. Vsakdo ne zna na pamet samo cele vrste pravljic in pesmi, temveč je tudi sam pesnik. Beduini imajo še dandanes svoje potujoče pevce, ki potujejo iz enega taborišča v drugega in opevajo ob spremljevanju posebnih ceter vojne čine in gostoljubnost, ljubezen in svobodo.

Tam pa, kjer so prišli Beduini preveč v stik s tujci, so se njihovi običaji zelo spremenili, posebno v nemar je prišla gostoljubnost. Če je potnik reven, se malo brigajo zanj; zgodilo se je celo, da so ga trdosrčno nagnali v brezmejno puščavo. Če je pa bogat, potem pričakujejo od njega tako bogatih daril, da niso v nikakem soglasju z njihovo postrežljivostjo. Po drugi strani so pa od nedomačinov dobili tudi mnogo dobrega, predvsem je postala krvna osveta pri njih bolj redka.

